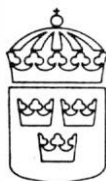

Motion till riksdagen

1988/89:A435

av Olof Johansson m.fl. (c)
Regionalpolitik

Mot.
1988/89
A435

Sammanfattning

De senaste åren har präglats av regional obalans. Situationen under 1980-talet liknar på ett skrämmande sätt situationen på 1960-talet. Hela landsändar har drabbats av avfolkningen samtidigt som koncentrationens avigsidor i storstadsområdena blir allt besvärligare för människorna, med bostadsbrist, vårdkris och försämrade stadsmiljö.

Här sammanfattas centerns syn på regionalpolitiken och lämnas förslag som radikalt skulle vända utvecklingen i Sverige till glädje för både storstadens människor och landsbygdens folk. Våra viktigaste förslag är följande:

- Regeringen bör snarast lägga ett förslag med särskilda insatser för sydöstra Sverige, Norrlands inland och mellanbygder och delar av Bergslagen.
- En decentraliserad gymnasieutbildning som underlättar samverkan med det lokala näringslivet och en utbyggnad av den yrkesinriktade gymnasieutbildningen. Vidareutbildning på mellannivå baserad på gymnasier och regionala högskolor.
- Förstärkning och utbyggnad av de små högskolorna. De små högskolorna skall utvecklas till regionala utvecklingscentra. Vid de mindre högskolorna skall forskning kunna bedrivas inom bl a teknologiska spetsområden. Genom ambulerande utbildning kan högskoleutbildningen ytterligare spridas. Till breddning och utbyggnad av de mindre högskolorna föreslås anvisade 50 milj kr och till fasta forskartjänster vid de mindre högskolorna 20 milj kr.
- Småföretagande och nyföretagande skall stödjas. Socialförsäkringsavgifterna för småföretag bör reduceras med fem procentenheter upp till en lönesumma på 500 000. Detta ger en avgiftsnedsättning på 25 000 kr. Ett fribelopp motsvarande ett basbelopp bör införas vid beräkningen av arbetsgivaravgifter för egenföretagare, d.v.s. en avgiftsminskning på över 10 000 kr.
- En utredning bör tillsättas med direktiv att ta fram ett beslutsunderlag för differentiering av socialförsäkringsavgifter mellan regioner.
- Kraftfulla åtgärder bör vidtas för att dämpa expansionen av arbetsplatser i de överhettade delarna av främst Storstockholmsområdet. I stället måste en prioritering ske av bostäder och miljöinsatser. En investeringsavgift på 25 procent bör omgående belasta nyproduktionen av lokalytor

för kontor och industrier i dessa områden. Intäkterna från en sådan avgift bör återföras till regionen för satsningar på bl a bostäder och miljöförbättringar.

- Landsbygdens näringsliv måste differentieras, t ex genom satsningar på småindustri, hantverk, hemslöjd och turism. Jordbrukets produktion måste delvis ställas om till odling av energigrödor och fibergrödor. En marknad för inhemsk drivmedelsetanol måste skapas. Ett särskilt utvecklingsprogram för landsbygden bör utarbetas. Insatser för att utveckla landsbygden tas upp i en särskild motion, där det bl a föreslås att ett särskilt anslag för landsbygdsutveckling på 200 milj kr.
- Länsvägnätet måste rustas upp. Ett tioårsprogram för upprustning och beläggning av länsvägar bör, med hänsyn till bl a EG:s bärighetskrav, arbetas fram.
- En del av elkraftens vinster måste återföras till de regioner där elkraften produceras och fördelas på vattenkraftskommuner och kommuner med stora behov av regional utveckling. Vinstandelen som dras in för detta ändamål bör vara 1 öre/kWh, vilket ger 600–700 milj kr årligen.
- En decentralisering bör ske av funktioner från den centrala statsförvaltningen till läns- och kommunnivå. De centrala statliga verken bör minskas både till storlek och inflytande. Länsstyrelserna bör få i uppdrag att utarbeta planer för inomregional decentralisering av statlig verksamhet inom varje län.
- De pågående skatteutredningarna bör beakta hur skatteinstrumentet effektivt kan utnyttjas för att främja regional balans. Kommunal skatten skall utjämnas i förhållande till den servicenivå kommunen har.
- En decentraliserad och effektiviserad beslutsprocess av det regionalpolitiska stödet.
- Lokaliseringsbidrag skall kunna utgå utan särskild prövning för investeringar i kommunala och privata industrier i stödområde A och B (50 %) samt i landsbygdsdelar av stödområde C (40 %). "Industrier" skall kunna vara en kombination av industrilokaler och lokaler för tjänste- och serviceföretag.
- Statligt flyttningsstöd förbehålls dem som flyttar till utsatta regioner.
- Avgiftsbefrielse för studielån skall medges för personer som väljer att bo och arbeta inom Norrlands inland.
- Det regionalpolitiska stödet i form av länsanslag och lokaliseringsbidrag förstärks med drygt 400 milj kr och sammanförs till ett anslag om totalt 1 350 milj kr som fördelas ut till länen.
- 200 milj kr satsas på utvecklingsinsatser för landsbygden.

Inledning

Koncentrationpolitiken har inneburit en allt starkare centralisering av befolkning, bebyggelse och näringsstruktur. Storskalighet och arbetskraftens geografiska rörlighet har av en politisk majoritet, mot centerns bestämda uppfattning, setts som nödvändiga förutsättningar för ökad ekonomisk tillväxt. Skillnaderna i levnadsförhållanden mellan olika delar av landet har ökat. Den politiska inriktningen och marknadens drivkrafter har

förstärkt koncentrationen inom näringslivet, både vad avser produktionsstruktur och maktfunktioner. Den offentliga sektorn har också kraftigt bidragit till koncentrationen. Inte minst har kommunsammanläggningarna verkat i den riktningen. En grundläggande orsak till utvecklingen har varit politiska beslut fattade i regering och riksdag.

Särskilt under 1960- och 1980-talen har klyftorna snabbt ökat såväl mellan som inom olika regioner i landet. Framför allt landsbygden och de små och medelstora orterna drabbats av en snabb avfolkning. Befolkningsomflyttningen har vidare medfört att ålderstrukturen blivit alltmer snedvriden mellan in- och utflyttningskommuner.

Det är främst unga människor som flyttat till storstadsregionerna, där möjligheter till arbete och utbildning erbjuds. Samtidigt skapar befolkningskoncentrationer svåra köproblemer med brist på bostäder, vårdkris, bristfällig barnomsorg och en försämrad social miljö. Analyser av befolkningsomflyttningens struktur i övrigt visar vidare att det är den välutbildade arbetskraften som erbjuds arbete i storstads- och högskoleregioner. Den pågående utvecklingen innebär således även en kompetensförsvagning i utflyttningsregionerna.

Befolkningskoncentrationen har också lett till en alltmer ensidig könsfördelning i glesbygdskommunerna. Ensidig näringsstruktur och svårigheter för kvinnorna att få arbete har inneburit att allt fler kvinnor tvingats söka sig till mer expansiva regioner både för att få utbildning och arbete. Detta leder till en bristfällig social miljö i avfolkningsbygder. Dynamiken i utflyttningsområdena minskar, de sociala problemen ökar och bygden utarmas.

Socialdemokratisk närings- och regionalpolitik efter 1982

Den socialdemokratiska regeringspolitiken efter regeringsskiftet 1982 har allvarligt försämrat den regionala och inomregionala balansen. Orsaken är främst den ekonomiska politiken och näringspolitiken. Den har stimulerat och prioriterat storföretagen och de mest expansiva regionerna. Bl a innebar devalveringen 1982 en kraftig stimulans till de stora exportföretagen. Regeringspolitiken har vidare huvudsakligen gynnat storföretagen på småföretagens bekostnad. Regeringen har på skilda sätt visat stor generositet mot solida och vinstgivande företag som t ex Volvo och SAAB. Två av Sveriges mest solida företag har för satsningar i Göteborgs- respektive Malmöregionerna erhållit ett stöd som är mångdubbelt större, ca 4 milj kr per arbetstillfälle, än vad som kommit de regioner till del som har betydligt större och långsiktiga balansproblem.

Den förda politiken har drabbat regioner som Bergslagen, huvuddelen av Norrland och sydöstra Sverige mycket hårt. Uttalanden från regeringsföreträdare om vikten av att motverka de ökande obalanserna i samhället har visat sig vara enbart "uttalanden". Regeringens konkreta politik har varit starkt koncentrationsdrivande.

Regeringens konservativa och koncentrationsinriktade syn på regionalpolitikens utformning medförde att riksdagen våren 1987 riktade en betydande kritik mot de föreliggande förslagen. Riksdagen beslöt bl a att öka länsanslagen med 200 milj kr i förhållande till regeringens förslag. Riksdagen begärde

också en ny regionalpolitisk utredning. Riksdagens beslut om ökade länsanslag mottogs mycket positivt av de regionalt utsatta länen. De förstärkningar av medel för regionala utvecklingsinsatser som dessa län nu fått, försökte socialdemokraterna förhindra. I det regionalpolitiska beslutet underströks vidare angelägenheten i att riksdagen får ta ställning till viktiga infrastrukturella satsningar.

Riksdagen underströk starkt behovet av insatser för att förbättra infrastrukturen och konstaterade att en allmän förstärkning av näringslivets förutsättningar i regionalpolitiskt prioriterade regioner är helt nödvändig. Centerpartiet poängterade att det behövs mångmiljardbelopp under de närmaste åren.

Koncentration och bristande politisk samordning framtvingar "paketpolitik"

Kritiken från såväl riksdagen som allmänheten, ökande skillnader i levnadsstandard mellan landets olika delar, allt större klyftor mellan och inom länen m m framtvingade förslag från regeringen i form av de s k "paketen" för Bergslagen och Norrbotten. Paketen kännetecknades främst av satsningar till gagn för främst storföretag i några få kommuner medan de ca 50 sämst ställda kommunerna inte alls fick del av stödet.

Enligt vår mening är propositioner med särskilda "paket" att betrakta som "brandkärsuttryckningar", betingade av nödvändigheten av att i efterhand försöka "reparera" de skador en felaktigt förd politik orsakat. Koncentrationsproblemen kan aldrig varaktigt lösas med selektivt inriktade "åtgärds-paket" för en viss ort eller region.

Det krävs i stället en decentralistisk syn och en annorlunda politik än den regeringen fört. Vidare behövs en politik för social rättvisa och likvärdiga levnadsförhållanden över hela landet. Det krävs omfattande förutsättnings-skapande generella insatser på många olika områden om de regionala obalansproblemen varaktigt skall kunna utjämnas.

Budgetpropositionen

I årets budgetproposition väljer regeringen att inte vidta annat än marginella förändringar i det regionalpolitiska stödet med hänvisning till den regionalpolitiska utredningen. Den förda koncentrationspolitiken har försämrat – och försämrar fortlöpande – förutsättningarna i län och kommuner inom alla landsdelar. Det är därför enligt vår mening oförsvarligt att "lägga regionalpolitiken på is" och urholka insatserna genom oförändrade eller t o m minskade anslag. Regeringens redovisade inställning i budgetpropositionen innebär att en "död hand" läggs över de regionalt utsatta delarna av vårt land och koncentrationen får fortsätta.

Från centerpartiets sida anser vi att utvecklingen är sådan att åtgärder måste vidtas omgående. De konkreta insatserna på regionalpolitikens område kan inte uppskjutas tills utredningen blivit färdig med sitt arbete, om utvecklingen skall kunna vändas för de nu mest utsatta delarna av landet. Vi redovisar därför nedan och i en särskild kommittémotion våra förslag för att skapa en bättre regional balans.

Utveckla hela landet

Det krävs enligt vår mening, för att hela landet skall kunna utvecklas, ett decentralistiskt synsätt med nytänkande, okonventionella lösningar och mer generella insatser på olika politikområden från samhällets sida för att vi skall nå detta mål.

Den negativa befolkningsutveckling som pågår på olika håll i landet måste hejdas och vändas. Det krävs inte bara ett stopp för utflyttningen från dessa områden, utan även en inflyttning till de stora områden som länge haft ett vikande befolkningsunderlag om de skall kunna överleva och utvecklas långsiktigt. Detta förutsätter ett breddat näringsliv och fler jobb.

En sådan politisk inriktning är livsviktig för utflyttningsområden men är samtidigt lika nödvändig för snabbt växande koncentrationsorter. Den är en förutsättning för att dessa orter skall kunna behålla och utveckla en bra och levande stadsmiljö. En levande landsbygd och en fungerande storstadsmiljö ger tillsammans förutsättningar för en positiv utveckling av hela landet.

I den politiska debatten ställs ofta åtgärder för att skapa ett Sverige i bättre balans i motsats till storstäderna och då framför allt till Stockholms intressen. Såväl företrädare för regeringen som andra politiska partier odlar den debatten. Enligt vår mening är den förda koncentrationspolitiken enbart till fördel för ett litet fåtal personer som sysslar med den spekulation som bygger på de värdestegringar den ökande koncentrationen medför. Merparten av de boende i Stockholmsregionen förlorar på regeringens koncentrationspolitik.

På bostadsmarknaden har den pågående koncentrationen medfört att bostadsbristen under senare år blivit allt större med kraftigt stigande priser som följd.

Genom koncentrationen försätts många människor oförskyllt i en ohållbar social situation genom den överhettning som har skapats i storstadsregionerna. Den offentliga sektorns problem med att kunna tillgodse barnomsorg, vårdbehov, trygghet etc i storstaden, är en logisk följd av de samhällsekonomiska fördringar som koncentrationen medför.

Kraftiga bestående balansförskjutningar mellan olika län, regioner och kommuner måste motverkas om storstäderna skall kunna utvecklas på ett bra och miljöriktigt sätt. Ökande obalanser leder till serviceproblem, kapitalförstöring och mänsklig utarmning.

Ett väsentligt mål för de regionala satsningarna är således att bevara en bra livsmiljö i storstaden. Befolkningstillväxten i storstäderna måste därför begränsas och storstäders andel av befolkningen bör långsiktigt inte öka. Detta bör ges regeringen till känna.

Befolkningskoncentration hotar naturmiljön

Vetenskapliga undersökningar om trafikmiljön både på landsbygden och i tätorter visar bl a att luftföroreningarna ökar kraftigt ju större en ort är. Den främsta orsaken till luftföroreningarna är utsläppen av avgaser.

En fortsatt ökad befolkningskoncentration med ökande utsläpp från

industrier, energianläggningar, trafiken m m försämrar successivt naturmiljön. Därmed ökar en rad miljöbetingade sjukdomar till stort men för den enskildes livskvalitet.

Under senare tid har vi fått allt tydligare exempel på att föroreningarna i storstadsregionerna är betydande. T ex vittrar genom luftföroreningarna oersättliga kulturskatter sönder. Skadorna på granbeståndet inom Stockholms kommun är större än i Stenungsund. Vi redovisar i vår partimotion om miljöpolitiken våra förslag till åtgärder för att rädda miljön.

Riksdagen bör därför hos regeringen begära en kartläggning av befolkningsskoncentrationens negativa miljöeffekter och därefter återkomma till riksdagen med förslag om ett åtgärdsprogram för en förbättrad storstads- miljö.

Bevara och utveckla landsbygden

En central del i en politik för en decentralistisk utveckling och en bra miljö är insatserna för att utveckla landsbygden och dess tätorter. En levande landsbygd har stor betydelse för långt fler än dem som bor på landsbygden. Det krävs därför också att landsbygden får sin rättmätiga del av de statliga insatser som satsas på utveckling och infrastruktur.

Statsmakterna och de statliga myndigheterna har hittills tagit liten eller ingen hänsyn till de speciella förhållanden som råder på landsbygden. I t ex den närings-, bostads- och utbildningspolitiska planeringen negligeras nästan helt behovet av en positiv utveckling på landsbygden. De statliga verken har ej tagit hänsyn till landsbygden i sitt beslutsfattande utan försämrar servicen för landsbygdens folk. Försäkringskassan har t ex dragit in ca 50 lokalkontor. Ett annat exempel på en åtgärd som framför allt drabbar landsbygden är riksdagens på regeringens förslag fattade beslut att folkbokföringen skall flyttas från församlingarna till de lokala skattemyndigheterna. Denna försämring av servicen till enskilda människorna genomförs till en merkostnad på en kvarts miljard. Beslutet innebär att ca 2 200 arbetstillfällen försvinner från församlingarna. Detta drabbar främst kvinnor på landsbygden. Centerpartiet anser att detta beslut måste omprövas och ett nytt beslut fattas, där det fastslås att församlingarna skall ha ansvaret för folkbokföringen. Detta bör ges regeringen till känna.

I övrigt utvecklar vi våra förslag om åtgärder för att främja landsbygdens utveckling i en särskild motion.

Centerprogram för regional utveckling och regional balans

Regional balans övergripande politiskt mål

Regional balans förutsätter att statsmakterna vid beslut inom alla samhällssektorer tar hänsyn till vad målet regional balans kräver. Samhällets insatser måste samordnas så att en positiv regional utveckling främjas.

Det är med denna utgångspunkt nödvändigt med en helhetssyn på och samordning av bl a näringspolitiken, sysselsättningspolitiken, trafikpolitiken, bostadspolitiken, skattepolitiken och utbildningspolitiken. Åtgärder

inom dessa områden är avgörande för möjligheterna att få till stånd en positiv regional utveckling och en balanserad storstadsutveckling.

Mot. 1988/89
A435

Regional balans en viktig del av den ekonomiska politiken

En bättre regional balans innebär att landets samlade produktionsresurser kan utnyttjas på ett bättre sätt. Den mest positiva utvecklingen av samhällsekonomin erhålls om mänskligt kunnande, samhällsinvesteringar och råvarutillgångar över hela landet tas till vara.

I koncentrationsområdena är löneglidningen stor. Bristyrkesgrupper inom främst det privata näringslivet får löner avsevärt över slutna avtal medan motsvarande grupper inom den offentliga sektorn står stilla på avtalad nivå. I ej överhettade regioner är löneglidningen liten. Detta förhållande skapar spänningar både mellan regioner och inom regioner och mellan människor med olika yrken. Sammantagna riskerar löneglidning och lönerörelse leda till en sådan kostnadsutveckling att Sveriges konkurrenskraft gentemot andra länder försämras med en allt sämre bytesbalans som följd.

Det är, enligt vår mening, förstäeligt att människor med fasta avtal i överhettade regioner blir missnöjda med utvecklingen. Det inflationstryck som den starka löneglidningen skapar leder till att många grupper drabbas av kostnadsfördyringar. Steg för steg halkar de efter i löneutvecklingen. Detsamma gäller människor i ej överhettade regioner som också successivt halkar efter genom de ökande löneklyftorna.

Det krävs enligt vår mening en ny ekonomisk politik om målet regional balans och en balanserad befolkningsutveckling skall kunna uppnås. Detta bör ges regeringen till känna.

Utbildning för regional utveckling

Kunskapens betydelse för samhällsutvecklingen kan inte överskattas. Det är de mest kunskapsintensiva verksamheterna som är mest expansiva. En hög utbildningsnivå är en förutsättning för att Sverige skall kunna hävda sig i den internationella konkurrensen. Utbildningsväsendets struktur och lokalisering har stor betydelse för möjligheterna att uppnå en balanserad regional utveckling. Vi tar upp dessa frågor nedan och i särskilda motioner på forsknings- och utbildningspolitikens område.

Goda kommunikationer

En grundläggande förutsättning för ett decentraliserat samhälle är bra och fungerande kommunikationer i alla delar av landet. Det är nödvändigt att hela landet får en rimlig del av statens insatser på kommunikationsområdet. Länsvägnätet måste få en större andel av de totala resurserna. Järnvägstrafiken måste moderniseras och anpassas till de förändrade förutsättningar och krav som samhällsutvecklingen leder till.

Vi behöver i framtiden kommunikationer, där olika typer av transportmedel stödjer och kompletterar varandra, om en positiv regional utveckling och god miljö skall kunna uppnås. Det förutsätter i sin tur att de framtida investeringarna i vägnät, flygplatser, järnvägar, hamnar m m får en inriktning som utgår från de krav miljön och målet regional balans ställer. I

föreliggande motion tar vi upp vissa förslag som syfter till en upprustning av länsvägsnätet. Vår allmänna syn på trafikpolitiken tas upp i vår partimotion om trafikpolitiken.

Mot. 1988/89
A435

Avancerad teknik för hela landet

Den tekniska utvecklingen och den "nya" tekniken inom t ex data- och elektroteknik rymmer inom sig utomordentliga förutsättningar för att vara ett verksamt medel för decentralisering och regional balans. Hela landet måste få tillgång till avancerad teknik och avancerat tekniskt kunnande. Den hittillsvarande utvecklingen innebär emellertid en koncentration till framför allt Storstockholms norra delar. Även universitetsorter har en god utveckling. Det är enligt vår mening nödvändigt att ny teknik skall komma hela landet till del. Det är inte acceptabelt som genomförda undersökningar visar att kunskap och ny teknik inom t ex teleområdet som finns i de mest expansiva regionerna oftast inte kommer utsatta delar av landet till del förrän efter lång tid. Kraftiga insatser måste därför göras så att likartad teknik finns i hela landet. Detta bör ges regeringen till känna.

Kapitalmarknadens regionalpolitiska ansvar

Grundläggande för möjligheterna att skapa regional balans är att det finns god tillgång på kapital. Koncentrationen och etableringen av företag i några få orter dränerar utsatta regioner på ekonomiska resurser. Erfarenheterna visar att kapitalströmmarna går från utsatta regioner till expansionsområden. Löntagarfonderna är ett sådant exempel. Införandet av fonderna innebär bl a att ekonomiska resurser tas från småföretag och utsatta regioner och kanaliseras till storföretag och koncentrationsorter. Införandet av löntagarfonderna går stick i stäv med centerpartiets strävanden att skapa ett decentraliserat och differentierat näringsliv. Fonderna bör därför omedelbart avskaffas.

Enligt vår mening måste bankväsendet och andra finansieringsinstitut ta ett regionalt ansvar för att minska koncentrationen både av sin verksamhet och av kapital till expansionsorterna, främst Stockholm. Vi anser att en utredning bör få i uppdrag att belysa omfattningen av kapitalströmmarna. En sådan utredning bör även ta upp formerna för hur banker och andra finansieringsinstitut skall medverka i en uppbyggnad av en kapitalmarknad som gynnar en utveckling mot regional balans. Utredningen bör i detta sammanhang ta upp frågan om de regionalpolitiska effekterna av de affärsdrivande verkens investeringsverksamhet. Detta bör ges regeringen till känna.

Förnyelse av energiförsörjningen

Effektivisering, hushållning, sparande och utnyttjande av inhemsk, förnybar och miljövänlig energi gynnar en regional utveckling. Satsningar på framtidsinriktade energiinvesteringar i stället för på avvecklingsalternativ som olja, kol och kärnkraft, kan få en avsevärd betydelse för utvecklingen i större delen av landet. En sådan politik kan ge betydande stimulanser till ekonomisk utveckling. Samtidigt skapas arbeten där de bäst behövs.

En ökad användning av inhemska bränslen, energiskog, odling av energi för "näringslivet", etc skulle bli avsevärt förbättra möjligheterna till arbete i många av de orter/regioner som har drabbats av den nu pågående befolkningsomflyttningen. En omställning och förnyelse av energisystemet enligt vår modell kommer också att medföra ett mycket mindre sårbart samhälle. Detta bör ges regeringen till känna.

Ett starkt totalförsvar

Ett decentraliserat samhälle med balans mellan och inom regioner minskar samhällets sårbarhet. En utarmning av stora delar av vårt land försvårar kraftigt möjligheterna att vid krig eller avspärning upprätthålla en tillfredsställande beredskap av livsviktiga förnödenheter och försvarsförmågan. Den pågående centraliseringen och satsningen på storskaliga lösningar - tex det nuvarande energiförsörjningssystemet - skapar ett mycket utsatt och sårbart samhälle.

En medveten politik för regional utveckling är grunden för ett starkt försvar. Trovärdigheten i Sveriges möjligheter att stå utanför militära allianser och vara neutralt i händelse av krig förutsätter ett samhälle som går att försvara. Ett koncentrerat samhälle är ett mycket sårbart samhälle. Det krävs en samhällsplanering för minskad sårbarhet i fredstid för att få ett mindre sårbart samhälle i krigstid. Enligt vår mening bör dessa förhållanden beaktas i den framtida utformningen av försvaret. Detta bör ges regeringen till känna.

Kultur

Befolkningsomflyttningen innebär bl a att den sociala miljön utarmas. Förutsättningar för kulturliv, idrott, folkbildningsverksamhet etc blir allt sämre. Centerpartiet behandlar de kulturpolitiska frågorna i särskilda motioner och har där bl a föreslagit förstärkningar för den regionala kulturverksamheten.

I en partimotion har vi även tagit frågan om Sveriges Radios organisation och finansiering. I denna betonades att de regionala TV-distrikten måste förstärkas. Inriktningen bör enligt vår mening vara att av de medel som tilldelas televisionen skall 60 % slussas till TV 2, vars verksamhet bygger på distrikten. Vi återkommer till dessa frågor när den aviserade propositionen om Radio/TV presenteras.

Ny regionalpolitik

De nuvarande regionalpolitiska stödformerna är främst inriktade på företagen och har visat sig vara otillräckliga. De är även till sin konstruktion huvudsakligen inriktade på enbart den tillverkande industrin.

Den framtida sysselsättningen kommer till en del att ske inom andra områden. Skall den omfattande avfolkningen i stora delar av landet kunna vändas och en inflyttning ske, måste stödsystemet förändras och vidgas. Det kräver ett system som bygger på att alla verksamheter underordnas de regionala målen och innefattar infrastrukturella, företagsstimulerande och individinriktade åtgärder.

Det är därför enligt vår mening nödvändigt att åtgärderna för att främja regional utveckling även byggs upp kring den enskilda människans idéer, initiativkraft, kunskap och arbetsinsats. Samhället skall skapa förutsättningar.

Det pågående utredningsarbetet får inte förhindra att nödvändiga åtgärder för att främja en utveckling mot regional balans avstannar. Vi kommer därför nedan och i andra motioner att lägga förslag som enligt vår mening bör genomföras omgående.

Anslagsfrågor m m i anledning av budgetpropositionen behandlas i en särskild motion.

Centerförslag för regional balans och regional utveckling

Reformera den politiska beslutsprocessen

Hela det politiska samarbetet måste medvetet inriktas på att främja en utveckling mot regional balans. En sektorsövergripande, konsekvent och långsiktig politik för regional utveckling bör föras på alla nivåer i den politiska beslutsprocessen. Det är särskilt viktigt att den parlamentariska beslutsprocessen anpassas efter detta synsätt. Vi tar upp denna fråga i en särskild motion.

Länspolitik för inomregional balans

I flertalet län finns kommuner, vanligen "utkantkommuner" som är utsatta. I viss utsträckning kan en regionalpolitiskt medveten länspolitik lösa många inomregionala problem. Det kan emellertid också krävas att regering och riksdag beslutar om riktade åtgärder.

Det krävs därför en regionalpolitiskt medveten länspolitik i alla län. För närvarande sker centraliseringar i regel till residensstäderna och andra stora orter. Särskilt statliga organ centraliserar ofta sin verksamhet på ett onödigt och dyrbart sätt.

Vi anser att alla förslag till planerade centraliseringar av statliga verk och myndigheter måste föreläggas länsstyrelsernas styrelse. Förändringar måste ske med beaktande av uppsatta regionala mål. Riksdagen bör uttala att länsstyrelserna i sina beslut skall prioritera den inomregionala utvecklingen. Länsstyrelserna bör även få i uppdrag att utarbeta en plan för en inomregional decentralisering av all statlig verksamhet inom respektive län. Detta bör ges regeringen till känna.

Utvecklingsprogram för sydöstra Sverige, Bergslagen samt Norrlands inland och mellanbygder

I dagsläget varierar omfattningen av investeringarna i infrastrukturen starkt över landet. Den pågående koncentrationsutvecklingen har medfört starkt ökande krav på nyinvesteringar i redan överhettade regioner. I ett läge med begränsade ekonomiska resurser får redan utsatta orter och regioner en allt mindre del av de infrastrukturella insatserna.

De mest utsatta delarna av Sverige är sydöstra Sverige, Bergslagen och Norrlands inland och mellanbygder. I dessa fall rör det sig om stora

sammanhängande geografiska områden som hårt drabbats av den koncentra-tionsinriktade politiken. Läget är så allvarligt att speciella insatser är nödvändiga för dessa områden och riksdagens begäran om förslag till infrastrukturella insatser våren 1987 hade sin utgångspunkt i detta förhållan-de. Enligt prognoser som presenterats kommer med nuvarande utveckling även stora delar av Syd- och Mellansverige att få en negativ utveckling.

Riksdagen bör därför hos regeringen begära förslag om infrastrukturella insatser i utsatta regioner och att förslagen snarast föreläggs riksdagen. Detta bör innefatta åtgärder för Norrlands inland och mellanbygder, sydöstra Sverige och delar av Bergslagen. Sådana insatser är nödvändiga för att lindra de sociala verkningarna av den "tredje vägens" ekonomiska politik – en politik som varit starkt koncentrationsdrivande och därigenom drabbat en stor del av landets kommuner hårt.

Forskning och utbildning för regional utveckling

Närhet till utbildning

För små orter och glesbygd kan skolan vara av avgörande betydelse för ortens överlevnad. En fortsatt avfolkning leder till en omfattande nedläggning av skolor.

De ökande kraven på kunskap och kompetens förutsätter närhet till gymnasieutbildning och underlättar en samverkan med det lokala näringsli-vet. Det är viktigt att satsa på lärlingsutbildning, företagsförlagd utbildning, fort- och vidareutbildning etc. Samverkan mellan skola och arbetsliv kan också öppna möjligheter till gymnasieutbildning för orter som saknar egen gymnasieskola.

Hög kompetens har stor betydelse för att tekniska landvinningar skall få genomslag. En väg att förbättra tillgången på mer kvalificerade tekniker, ingenjörer och ekonomer är att öka dessa gruppers möjligheter till vidareut-bildning. En sådan utbildning skulle underlätta för företagen att få kvalifice-rad personal. Vi anser därför att en vidareutbildning på mellannivå, baserad på gymnasier och regionala högskolor, bör skapas. Detta bör ges regeringen till känna.

Regionala högskolor – en resurs i regionalpolitiken

Det är av stor betydelse för en utvecklad infrastruktur över landet att de små högskolorna stärks. De små högskolornas fördelar – en liten obyråkratisk organisation och möjligheter till lokala kontakter – måste tas till vara. De har också betydelsefulla uppgifter för kompetens- och kunskapsspridning i samarbete med näringslivet i de regioner där de verkar.

Många små och medelstora företag har behov av personal med teknisk utbildning. Införandet av den förordade vidareutbildningen på mellannivå bör kunna tillgodose en del av detta behov. Inriktningen av högskolornas verksamhet bör anpassas efter de lokala förhållandena och stimulera till utveckling av ny teknik och öka den tekniska och ekonomiska kompetensen i en region. De regionala högskolorna bör även omfatta samhällsorienterande och humanistiska ämnen. Vi anser mot denna bakgrund att utbudet av ämnen vid flertalet av de mindre högskolorna måste breddas och föreslår att 50 milj kr avsätts för satsningar i regionalpolitiskt utsatta områden.

Staten måste samtidigt göra insatser för att med bl a offertstöd och utlokalisering av statliga funktioner komplettera den utbildning och näringslivsmiljö som skall byggas upp. Vidare måste en högskoleutbildning komma till stånd, där man utnyttjar de små högskolornas möjligheter att i samarbete med tekniska högskolor och universitet befrämja utvecklingen i sin region.

Universitet och högskolor skall kunna göra tidsbegränsade insatser på andra orter inom respektive upptagningsområde. En högskola skall t ex under en tidsperiod kunna etablera en kurs, med teknisk eller ekonomisk inriktning, på en ort och sedan flytta verksamheten till en annan ort – d v s ambulande högskoleutbildning.

Forskning vid mindre högskolor

De små högskolorna blir med en sådan inriktning en av "motorerna" i en mer balanserad regional utveckling. Högskolorna för med sig bl a nyetablering och förnyelse av befintliga verksamheter i respektive region. Centerpartiet anser att de små högskolorna skall utvecklas till regionala utvecklingscentra.

Vid de mindre högskolorna bör avancerad forskning kunna bedrivas inom teknologiska "spetsområden". Detta skulle betyda mycket för en regions utveckling. Viss forskning bör även kunna bedrivas inom "stödande" ämnesområden. Vi föreslår i annat sammanhang att fasta forskartjänster skall inrättas vid de små högskolorna för att möjliggöra en sådan utveckling och 50 milj kr anvisas för detta ändamål.

Satsning på småföretag

De mindre företagens utveckling och nyföretagandet har en avgörande betydelse för möjligheterna att skapa en mer balanserad närings- och bebyggelsestruktur över landet och därmed för möjligheterna att skapa regional balans. Det krävs omfattande åtgärder för att nå detta mål. De generella åtgärderna för att utveckla infrastrukturen måste dock kompletteras med att stimulera nyetablering och utveckling av befintlig företagsamhet i utsatta regioner. Det är särskilt viktigt att skapa gynnsamma villkor för nyföretagande och utveckling i de små företagen. De mindre och medelstora företagen har en avgörande betydelse för möjligheterna att bredda näringsstrukturen i regionalt utsatta regioner. Vi utvecklar dessa frågor närmare i vår partimotion om näringspolitiken.

Kvinnor som företagare

Utvecklingsfonderna har ett ansvar för att stärka småföretagsamheten och då särskilt nyföretagandet. En viktig resurs för att utveckla utsatta områden är satsningar på kvinnligt företagande. En breddning av kvinnors arbetsmarknad genom ett ökat nyföretagande skulle få stor betydelse för möjligheterna att skapa en positiv utveckling och möjlighet till sysselsättning i utsatta regioner. Det har också klart dokumenterats att det finns ett stort intresse bland kvinnor att starta och driva ett eget företag. I vår motion om ökad jämställdhet har vi föreslagit att utvecklingsfonderna skall få möjlighet att ge stöd till kvinnor som driver företag inom tjänste- och servicenäringarna. Vi anser också att det är viktigt att utvecklingsfonder, länsstyrelser och andra

länsorgan i sin rekrytering beaktar behovet av kvinnliga handläggare och kontaktpersoner. Detta bör ges regeringen till känna.

Mot. 1988/89
A435

Differentiera uttaget av socialavgifterna efter regioner

Gällande regler för uttag av socialförsäkringsavgifter innebär bl a att avgiftsuttaget sätts ned med tio procentenheter för verksamheter inom vissa näringsgrenar inom Norrbottens län. Från centerpartiets sida har vi vidare föreslagit att den s k löneavgiften slopas helt utanför storstadsregionerna i syfte att stärka konkurrenskraften i regionalt utsatta landsdelar.

Enligt vår mening skulle en ytterligare differentiering av uttaget av socialavgifter efter regioner och kommuner innebära en betydande lokaliseringstimulans och därmed främja en utveckling mot regional balans, vilket bl a det system med differentierade avgiftsuttag som finns i Norge tyder på.

Systemet skulle kunna utformas så att ett företag, lokaliserat i en överhettad region, får ett visst tillägg medan företag lokaliserade i en utsatt region får en viss rabatt på den totalsumma avgifter som skall tas ut. Avsikten är att omfördelningen av avgiftsuttaget skall ske på ett sådant sätt att reformen ej belastar statsbudgeten.

Enligt vår mening bör riksdagen hos regeringen hemställa att ett underlag för beslut om differentiering av socialavgifterna över landet tas fram utifrån dessa riktlinjer.

Frigör resurser för bostadsbyggande i Stockholmsregionen

Den främsta drivkraften bakom den pågående koncentrationen är arbetsmarknadens utseende och lokaliseringen av attraktiva utbildningar till de stora koncentrationsorterna. Näringslivets efterfrågan på arbetskraft skapar i de expansiva orterna ett ökat behov av investeringar i infrastruktur, service, bostäder m.m. Den geografiska rörligheten riskerar därmed att bli mycket dyrbar för samhället. Kraven på bl a nyproduktion av bostäder och insatser för att angripa de miljöproblem som koncentrationen medför, kommer att öka kraftigt.

Den pågående koncentrationen har samtidigt medfört att priserna på bostäder i koncentrationsorterna under de senaste åren har stigit snabbt. Priserna har stigit särskilt kraftigt i Stockholm. Detta drabbar främst de ungdomar som vuxit upp i Stockholm, inflyttande ungdomar och unga familjer. Dessa tvingas betala mycket höga priser för att få en bostad eller blir beroende av en osäker och ofta mycket dyr andrahandslägenhet.

Vi har i en partimotion om bostadspolitiken inriktning redovisat våra förslag till åtgärder för att komma till rätta med kostnadsutvecklingen och den akuta bostadsbristen på bostadsområdet. I denna motion har vi bl a betonat vikten av åtgärder att öka bostadsbyggandet och framför allt tillgången på mindre lägenheter. Vi konstaterade i motionen att det i ett läge med begränsade ekonomiska resurser för samhället är rimligt att de som främst både orsakar och drar fördel av koncentrationen även svarar för en del av kostnaderna för denna.

Vi föreslår därför att en investeringsavgift på 25 % tills vidare skall belasta nyproduktion av lokalytor för kontor och industrier inom överhettade

regioner eller delar av regioner. Mindre tillbyggnader bör undantas från avgiften. Vi bedömer att avgiften måste tas ut under en längre tid med hänsyn till att byggandet måste inriktas på bostäder medan annat byggande dras ned. Enligt vår mening är detta nödvändigt för att kunna tillgodose bl a ungdomars berättigade krav på att få en bostad till en rimlig kostnad.

Enligt vår mening skulle en sådan "överhettningsavgift" verka dämpande på t ex expansionen i de norra delarna av Stockholmsregionen. Tillkomsten av nya områden typ "Arlanda stad" leder till ett ännu större tryck på bostadsmarknaden med en än mer snabbt stigande bostadsbrist och ökande boendekostnader i en redan överhettad region. Erfarenheten visar att lokalbyggnationen fortsatt att öka ensidigt koncentrerad till stora projekt i den byggreglerade Stockholmsregionen. Den geografiska avgränsningen skall göras så att avgiften kommer att belasta de mest byggexpansiva områdena i vårt land. Det är dessutom en fördel att använda marknaden i stället för stelbenta regleringar för att komma åt samhällets och medborgarnas merkostnader.

De resurser som frigörs genom avgiften bör också kunna återföras till regionen för investeringar i bl a nyproduktion av bostäder, miljöförbättringar och infrastruktur som en kompensation till de boende i berörd region för de ökade kostnader och miljöproblem som följer av koncentrationen.

De företag som drabbas av investeringsavgiften bör erbjudas möjlighet till särskilt stöd om man väljer att förlägga den planerade byggnationen i de regionalpolitiskt prioriterade områdena. I detta sammanhang bör t ex nya former av offertstöd kunna prövas, t ex i form av skattelättnader.

Regeringen bör enligt vår mening snarast förelägga riksdagen förslag om en investeringsavgift på 25 % för nyproduktion av lokalytor för kontor och industrier i de mest expansiva delarna av Stockholms- och Uppsalaregionen i enlighet med de riktlinjer som skisserats ovan. Regeringen bör senast i samband med kompletteringspropositionen förelägga riksdagen ett sådant förslag. Riksdagen bör vidare uppdra till regeringen att besluta om vilka områden som skall beläggas med en investeringsavgift på 25 %.

Program för förstärkning och beläggning av länsvägnätet

En grundläggande förutsättning för en positiv utveckling av regionalt utsatta delar i allmänhet och landsbygden i synnerhet är ett bra och fungerande vägnät. Det är enligt vår mening nödvändigt att länsvägnätet får en ökad andel av de ekonomiska resurser som avdelas för investeringar.

För stora delar av vårt land är bilen ofta det enda transportalternativet. Möjligheterna att utnyttja kollektiva transportmedel är små. Samtidigt får människor och företag i dessa regioner via skatten solidariskt svara för en subventionering av kollektivtrafiken. En normalinkomsttagare i dessa bygder kan få betala ca 2 000 kr i skatt per år till kollektivtrafiken utan att ha någon möjlighet att utnyttja denna.

Enligt vår mening måste investeringarna i länsvägnätet få en klar regionalpolitisk profil för att bli de bygder som saknar kollektivtrafik rättvisare och rimligare förhållanden. Vägverket måste av regionalpolitiska skäl leva upp till ambitionen i 1979 års trafikpolitiska beslut, innebärande att

cirka hälften av investeringsmedlen fördelas till länsvägarna. Under senare år har riksvägarna fått en allt större andel av de ekonomiska resurserna inom ramen för en totalt minskande volym för väginvesteringar. Tillgängliga medel har i allt större utsträckning satsats i stora och dyra vägprojekt.

Ett bra vägnät över hela landet är av vital betydelse för näringslivets transporter, särskilt skogsindustrins. Sverige exporterar i dag skogsprodukter för drygt 50 miljarder kronor. Avverkningen uppgår till över 65 miljoner m³. Detta betyder att skogstransporterna årligen kostar närmare 3 miljarder kronor. Ett bra vägnät gynnar över huvud taget den befintliga företagsamheten och förbättrar t ex möjligheterna för turistnäringen.

Mot denna bakgrund anser vi att en omfördelning av ekonomiska resurser för investeringar i vägnätet måste ske. En större del måste komma länsvägnätet till godo. En upprustning av detta vägnät har stor betydelse för att förbättra infrastrukturen i regionalt utsatta landsdelar. Riksdagen bör därför begära att ett tioårigt program tas fram för förstärkning och beläggning av återstående grusvägar i länsvägnätet. En sådan satsning skulle samtidigt visa en vilja från samhällets sida att förbättra förhållandena i utsatta regioner. Den skulle bidra till att skapa optimism och framtidstro och vara till nytta för hela landet.

Vattenkraften – en regional resurs

Vinsterna från vattenkraften skulle kunna få stor betydelse för utvecklingen av närings- och samhällsliv, framför allt i norrlandslänen. Öppnande av möjligheterna att använda vinsterna från vattenkraften i produktiva regionalpolitiskt motiverade investeringar i stället för att täcka investeringar och förluster i kärnenergiproduktionen är desto mer motiverade med hänsyn till att den kommunala beskattningen av juridiska personer tagits bort.

Centerpartiet har tidigare föreslagit att en del av vattenkraftsvinsterna skall återföras till vattenkraftkommunerna för bla utveckling av näringslivet. Vi har vidare föreslagit – som ett led i strävandena att stärka Norrbottens näringsliv – att ett särskilt norrbottniskt energiföretag bildas. Den regionalpolitiska utredningen har fått i uppdrag att pröva formerna för hur en del av vattenkraftsvinsterna skall kunna återföras till de områden där vattenkraften produceras. Vi anser att beslut omgående skall fattas så att berörda regioner får del av vinsterna från vattenkraften.

Enligt vår mening bör en del av vattenkraftens vinster återföras redan fr o m den 1 juli 1989. En vinstandel på 1 öre/kWh bör avsättas för detta ändamål. Den årliga genomsnittliga intäkten av en sådan avgift blir ca 630 mkr.

Med vattenkraftproduktionen 1988 som utgångspunkt blir intäkterna över 700 mkr.

Från avgiftsskyldighet bör små vattenkraftverk med en effekt understigande 1 500 kW undantas.

Intäkterna från avgiften skall återföras till kommuner i de län där vattenkraften produceras. Det bör ankomma på länsstyrelsen att fördela medlen till kommunerna med beaktande av utbyggda vattenkrafttillgångar och behov av regionalpolitiskt stöd inom en viss kommun. Tilldelade medel

skall handhas av kommunala företrädare och användas till uppbyggnad av infrastrukturen och näringslivet.

Regeringen bör senast i samband med att kompletteringspropositionen presenteras återkomma till riksdagen med förslag av ovan redovisad innebörd.

Vi har i annat sammanhang föreslagit en uppdelning av Vattenfall i fem självständiga regionala bolag. En uppdelning i fem regionala bolag av Vattenfall skulle på flera sätt kunna medverka till en positiv regional utveckling för hela landet. Förslaget innebär också bl a att ett särskilt energiföretag för Norrbotten bildas. Detta skulle underlätta möjligheterna att ge regionen del av den framtida avkastningen från vattenkraften.

Lokalisering av statlig verksamhet

Centerpartiet kräver att riksdagens beslut om förutsättningar och prioriteringsordning för omlokalisering av statliga myndigheter skall ligga fast och fullföljas. Detta bör ges regeringen till känna.

Minska den centrala förvaltningen, decentralisera funktioner – motverka byråkratin!

Enligt vår mening är en betydelsfull del i utvecklingen mot ett decentraliserat samhälle att beslut och befogenheter läggs så nära dem det berör som möjligt. En decentralisering av funktioner från den centrala nivån till läns- och kommunnivå bör ske. En reducering av centrala uppgifter medför att ansvar och kompetens flyttas över till den regionala nivån.

Utvecklingen under efterkrigstiden har emellertid i Sverige bl a inneburit att den statliga centrala myndighetsorganisationen kraftigt har expanderat både vad avser antal myndigheter och storlek. Många av dessa myndigheter har fått en onaturlig storlek och tillskansat sig en betydande makt. Myndigheterna har medverkat i byråkratiseringen av samhällslivet och har genom tunga regelsystem fördyrat verksamheter.

Enligt vår mening måste nu ett aktivt och systematiskt arbete komma till stånd för att minska de centrala myndigheterna både vad avser storlek och inflytande. Otidsenliga uppgifter måste utmönstras. En medveten decentralisering av uppgifter måste ske till kommuner och län. Den kunnsighet och erfarenhet som idag präglar kommun- och länsförvaltningar talar entydigt för en radikal minskning av den centrala förvaltningen.

Vi föreslår därför att de statliga verkens centrala administration minskas, och uppgifter och funktioner förs över till län och kommuner. Målsättningen bör vara att antalet tjänster på central nivå halveras på sikt genom successiv decentralisering av funktioner. Omfattningen kan dock variera beroende på hur stor central administration myndigheterna har och det decentraliseringsarbete som tidigare bedrivits. Ett förslag med denna inriktning bör snabbt tas fram. Förslaget skall främst ses som en avbyråkratisering som ger förutsättningar för en bättre och effektivare verksamhet inom viktiga samhällsområden. Det har emellertid även stor betydelse för strävandena att åstadkomma en positiv regional utveckling.

Betydelsen av att i större utsträckning lägga ut arbetsuppgifter från den

centrala nivån till kommun- och länsnivå understryks av att expansionen inom den offentliga sektorn i Stockholmregionen varit mycket kraftig under de senaste åren. Inom länen bör en liknande process ske genom en decentralisering av olika länsfunktioner till både kommuner och kommun-delar.

Sammanslaget innebär en omlokalisering av offentliga centrala enheter och funktioner till läns- och kommunnivå att kompetens och kunnande förstärks. Besluten kommer närmare den de berör och därigenom minskar byråkratin. Betydande positiva regionala sysselsättningseffekter nås.

Beskattningen som ett instrument för regional utveckling

Den kommunala skatteutjämningen har mycket stor betydelse för många regionalt utsatta kommuner i olika delar av landet. I avvaktan på en mer genomgripande skatteutjämningsreform föreslås i en särskild motion förbättringar av det gällande skatteutjämningsystemet. Vårt förslag innebär att de mest utsatta kommunerna får ett ökat ekonomiskt stöd – 1,7 miljarder kr och därmed en förstärkt ekonomisk situation.

Det har i debatten framförts olika förslag till förändringar av beskattningen för att stimulera en inflyttning till inlandskommunerna. Vid sidan av förstärkta bidrag till den kommunala skatteutjämningen och ökat kommunalt grundavdrag har även förslag om minskad statlig beskattning grundade på regionalpolitiska skäl framförts.

Enligt vår uppfattning är det nödvändigt att i det pågående utredningsarbetet beakta i vilka former skatteinstrumentet kan utnyttjas som ett medel för att nå en bättre regional balans. Detta bör ges regeringen till känna.

Avdragsrätten för arbetsresor

Socialdemokraterna har föreslagit att avdragsrätten för arbetsresor kraftigt skall försämrats. Enligt centerpartiets uppfattning är detta oacceptabelt. Vi anser tvärtom att reseavdragen måste bli rättvisare. Vi utvecklar detta i en särskild kommittémotion.

Hemställen

Med anledning till det ovan anförda hemställes

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om nödvändigheten av en decentralistisk inriktning av regionalpolitiken,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att politiken på alla samhällsområden bör utformas så att storstädernas andel av befolkningen långsiktigt hålls oförändrad,
3. att riksdagen hos regeringen begär en kartläggning av befolkningskoncentrationens negativa miljöeffekter för storstadsmiljön och att regeringen därefter återkommer till riksdagen med förslag om ett åtgärdsprogram för att förbättra storstadsmiljön i enlighet med vad som i motionen anförts,

4. att riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att insatserna på alla politikområden underordnas de regionala målen,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om de negativa effekterna av överflyttningen av ansvaret för folkbokföringen från svenska kyrkan till de lokala skattemyndigheterna,¹]

[att riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om den ekonomiska politikens inriktning och betydelse för möjligheterna att nå målet regional balans,²]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utbildningsväsendets utformning och inriktning för den regionala utvecklingen,³]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om betydelsen av goda kommunikationer för den regionala utvecklingen,⁴]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om betydelsen av ny teknik, teknikspridning, spridning av företag inom framtidsinriktade branscher, tekniskt kunnande och teknisk utveckling för den regionala utvecklingen,⁵]

[att riksdagen hos regeringen hemställer att den regionalpolitiska utredningen får i uppdrag att utreda omfattning och inriktning av kapitalströmmarna från avfolkningsbygder till koncentrationsorter i enlighet med vad som anförts i motionen,⁵]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om sambandet mellan förnyelsen av energiförsörjningen och regional utveckling,⁵]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om sambandet mellan regional balans och ett starkt totalförsvär,⁶]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fördelningen av finansieringen av TV-produktionen centralt/lokalt,⁷]

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ansvar och former för länsstyrelsernas regionalpolitiska arbete,

6. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till utvecklingsprogram för sydöstra Sverige, Norrlands inland och mellanbygder samt hela Bergslagen i enlighet med vad som i motionen anförts,

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om vikten av vidareutbildning på mellannivå av ingenjörer, tekniker och ekonomer för den regionala utvecklingen,³]

[att riksdagen ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om de små högskolornas uppbyggnad, utformning och inriktning med avseende på den regionala utvecklingen,³]

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om forskningens inriktning vid de mindre högskolorna,³]

[att riksdagen för budgetåret 1989/90 beslutar att anvisa ett reservationsanslag om 50 000 000 kr för breddning och utbyggnad av mindre högskolor i regionalt utsatta regioner i enlighet med vad som anförts i motionen (nytt anslag).³]

[att riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om småföretagsamhetens betydelse för den regionala utvecklingen,⁵]

7. att riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om länsorganens ansvar för att stärka det kvinnliga företagandet,

8. att riksdagen hos regeringen begär att möjligheterna att differentiera uttaget av socialavgifter efter regioner utreds i enlighet med vad som i motionen anförts,

[att riksdagen beslutar att en investeringsavgift för nyproduktion av lokaler för kontor och industrier inom överhettade regioner, i syfte att frigöra resurser för bostadsbyggnad m m och avlänka expansionen inom de privata tjänstenäringarna i berörd region till utsatta delar av landet, införs enligt de riktlinjer som anges i motionen,⁸]

[att riksdagen hos regeringen begär att riksdagen föreläggs ett tioårigt program för förstärkning och beläggning av grusvägar inom länsvägnätet i enlighet med vad som anförts i motionen,⁴]

[att riksdagen hos regeringen begär förslag om återförande av en vinstandel motsvarande 1 öre/kWh producerad vattenkrafts-el till de kommuner och län där vattenkraften produceras för regionalpolitiskt motiverade investeringar enligt de riktlinjer som anförts i motionen,⁵]

9. att riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om vikten av att riksdagens beslut om förutsättningar och prioriteringsordning för lokalisering av statliga myndigheter skall ligga fast och fullföljas,

10. att riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts angående omlokalisering av statlig verksamhet och decentralisering av funktioner inom den statliga verksamheten till läns- och kommunnivå,

[att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om beskattningen som ett instrument för regional utveckling¹].

Stockholm den 23 januari 1989

Mot. 1988/89
A435

Olof Johansson (c)

Karl Erik Olsson (c)

Karin Söder (c)

Gunilla André (c)

Börje Hörnlund (c)

Agne Hansson (c)

Larz Johansson (c)

Bertil Fiskesjö (c)

Gunnar Björk (c)

Pär Granstedt (c)

Karin Israelsson (c)

Per-Ola Eriksson (c)

¹ 1988/89:Sk904

² 1988/89:Fi207

³ 1988/89:Ub621

⁴ 1988/89:I221

⁵ 1988/89:N278

⁶ 1988/89:Fö504

⁷ 1988/89:Kr268

⁸ 1988/89:Bo241